

«Aligners» – justering av tannstilling med sekvensiell skinnebehandling

 NILS ROAR GJERDET

Det er nå en flora av tilbydere av «aligners» på markedet, altså systemer der det er framstilt en serie gjennomskjinnelige bittskinner som pasienten skifter selv og som gradvis flytter tennene til ønsket posisjon. Det markedsføres spesielt mot allmennpraksis. Eirik Torjuul Halvorsen er spesialist i kjeveortopedi i privat praksis og er med i kompetansegruppen for ortognatisk kirurgi ved UiB.

Serien med skinner blir datautformet av firmaene og de presenterer tiltenkt sluttresultatet, som riktignok ofte(st) ikke blir akkurat slik i virkeligheten. Skinnebehandlingen krever god pasientinformasjon, blant annet tydelig informasjon om at skinnene skal brukes absolutt hele tiden, unntatt når de skal spise eller drikke.

Metodene kan egne seg for «enkle» tannstillingskorreksjoner, slik som justering av aksestilling. Det vil oftest være nødvendig med en retensjonsfase med retainer. Pasienter som er kariesaktive, har dårlig hygiene, bruker mye sur mat og drikke eller har aktiv periodontal sykdom er «no go». Pasienter yngre enn 20 år bør ikke behandles med slike skinner. Basale avvik må man være observant på, likeledes tidligere rotresorpsjoner og gingivale retraksjoner, og hvis det vil være nødvendig med mye interproksimal reduksjon (IPR, «stripping»).

Det bør være en signert pasientkontrakt og de fagetiske sidene av kosmetisk behandling må vurderes. Prismessig er det ikke alltid stor forskjell fra konvensjonell kjeveortopedi. Prisoverslaget må inkludere «alt», også retensjonsfasen.

Denne tilsynelatende enkle behandlingen krever kunnskap og kritisk vurdering. Eirik Torjuul Halvorsen henviste til en lærerik kaserapport i Tidende (2021 nr. 10) der forfatteren fortjenstfullt har beskrevet en skinnebehandling som ikke gikk helt etter planen. (<https://www.tannlegetidende.no/i/2021/10/m-423>)

Eirik Torjuul Halvorsen drøftet i foredraget sitt på landsmøtet fordeler og begrensninger med «aligners». Her er han hos en av de etter hvert mange tilbyderne av skinnesystemer.